

Nr 160.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående
anslag till en förplägnadsanstalt i Vaxholms fästning;
given Stockholms slott den 14 april 1916.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen *dels* att av det utav 1915 års riksdag till en förplägnadsanstalt i Vaxholms (och Oscar Fredriksborgs) fästning beviljade anslaget av 333,514 kronor på extra stat för år 1917 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 166,757 kronor,

dels ock att för omförmälda ändamål på extra stat för år 1917 bevilja ett ytterligare anslag av 125,156 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Dan. Broström.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Broström, anförde härefter:

I statsverkspropositionen till 1915 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till en förplägnadsanstalt i Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning — vilken fästning numera benämnes Vaxholms fästning — bevilja ett anslag av 333,514 kronor samt därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 166,757 kronor. Till det vid nämnda statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet yttrade jag, bland annat, att planerna för ifrågavarande förplägnadsanstalt före arbetenas verkställande borde underkastas den revidering, som tekniska förbättringar efter de ursprungliga ritningarnas utförande kunde betinga.

Berörda förslag blev, enligt skrivelse den 27 maj 1915, bifallet av riksdagen, som därvid i anslutning till mitt förenämnda yttrande uttalade, att riksdagen funne önskvärt, att vid revideringen av planerna för anstalten även företoges sådana jämkningar med hänsyn till utrymme, vartill de närmast därförut förflutna månaderna torde hava givit anledning.

I skrivelse den 8 oktober 1915 angående regleringen av utgifterna under femte huvudtiteln för år 1917 meddelade därefter marinförvaltningen, att inom ämbetsverket påginge revidering av den förut uppgjorda beräkningen av mobiliseringsproviantförrådet, varjämte vissa jämkningar i byggnadsplanerna vore under utarbetande. De ändringar i kostnadsberäkningen för förplägnadsanstalten, som därav föranleddes, komme ämbetsverket att framdeles underställa Kungl. Maj:ts prövning. Tills vidare ansåge sig emellertid marinförvaltningen böra hemställa, att av det till förplägnadsanstalten beviljade anslaget å 333,514 kronor återstående, ännu icke anvisade beloppet, 166,757 kronor, måtte anvisas på extra stat för år 1917.

Sedermera har chefen för marinförvaltningen under december månad 1915 hos mig anmält, att de jämkningar i byggnadsplanerna för förplägnadsanstalten, som ämbetsverket ansåge böra vidtagas, skulle förorsaka en ökning av de beräknade kostnaderna med 120,000 kronor.

På sätt framgår av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 14 januari 1916, bilagt innevarande års statsverksproposition, uttalade jag vid nämnda tillfälle att, då fullständig utredning i förevarande ärende ännu icke till Kungl. Maj:t inkommit, kunde jag icke för det dåvarande ingå i prövning av behovet av tilläggsanslag för anordnande av en förplägnadsanstalt i Vaxholms fästning. Vid sådant förhållande syntes det riktigast att bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1917 beräkna, förutom den ännu icke anvisade delen, 166,757 kronor, av det för förplägnadsanstalten beviljade anslaget, jämväl det av chefen för marinförvaltningen angivna tilläggsbeloppet, 120,000 kronor; och har Kungl. Maj:t enligt förenämnda statsrådsprotokoll, på min hemställan, föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående anslag till en förplägnadsanstalt i Vaxholms (och Oscar-Fredriksborgs) fästning, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1917 beräkna ett belopp av 286,757 kronor.

Marinförvaltningen har nu i skrivelse den 22 mars 1916 framlagt resultatet av sin vidare utredning i ärendet.

Härvid har ämbetsverket till en början erinrat, att det ursprungliga förslaget till förplägnadsanstalten avgavs den 2 mars 1912, vadan ritningar och kostnadsberäkningar nu vore omkring 4 år gamla.

Givetvis hade — fortsätter marinförvaltningen — under den tid, som sålunda förflutit sedan förslaget upprättades, byggnadstekniken för sådana anläggningar undergått förändringar och erfarenhet vunnits särskilt vid armén beträffande driften av förplägnadsanstalter. Marinförvaltningen hade fördenskull dels genom att låta vederbörande avdelningschefer i ämbetsverket besöka förplägnadsanstalten i Boden, dels på annat sätt sökt förskaffa sig kännedom om sagda erfarenhetsrön för att kunna tillämpa dem vid revidering av här ifrågavarande förslag. Vidare hade under mobiliseringen vissa erfarenhetsrön gjorts i avseende på marinens proviantering, och hade i detta avseende särskilt givits tillfälle att göra iakttagelser därigenom, att vid mobiliseringen provisoriska proviantförråd upprättats; och borde dessa erfarenheter beaktas vid den nya förplägnadsanstaltens anläggning.

De betydligare ändringar, som av nu sagda anledningar erfordrades, vore dels ändrade anordningar för förvaring av lakegods, dels utökning av bageriet. Ändring i det beräknade totalutrymmet i förrådslokalerna hade däremot icke ansetts erforderlig, om ock vissa jämkningar i detaljerna av förrådens placering ansetts önskvärda.

Marinförvaltningen ville erinra, att behovet av bostadshus för personalen vid förplägnadsanstalten fortfarande kvarstode. Med hänsyn till vad i statsverkspropositionen för år 1915 anförts hade ämbetsverket likväl icke ansett sig böra i detta sammanhang återupptaga frågan om bostadshuset.

I avseende å *lakegodsets* förvarande hade det befunnits nödvändigt att göra en kylanläggning i förrådsbyggnadens nedersta våning för att under den varma årstiden hålla temperaturen så låg, som vore nödvändigt för att med säkerhet kunna förebygga förskämning av varorna. Erfarenheten såväl från Bodens förplägnadsanstalt som från de tillfälliga mobiliseringsproviantförråden i Stockholm och Vaxholm påvisade det oundgängliga behovet av sådan kylanläggning. I mobiliseringsförrådet i Stockholm hade varorna skyddats genom isoleringsanordningar och avkylning med isblock, varemot i Vaxholmsförrådet, där de lokala förhållandena ej medgivit sådana anordningars vidtagande, förluster hade uppstått genom förskämning av förrådsvaror. I det permanenta proviantmagasinet i Karlskrona hade det icke visat sig nödvändigt att hava kylanläggning, och vore detta anledningen därtill, att vid marinförvaltningens

granskning av det ursprungliga förslaget till förplägnadsanstalt i Vaxholm erinran icke gjorts om behovet av kylanläggning. Detta förslag hade uppgjorts å arméförvaltningens fortifikationsdepartements kasernbyggnadsavdelning i likhet med motsvarande anläggning för Boden, där behovet av kylanläggning i lakegodsförrådet framträtt först på grund av den erfarenhet, som vunnits, sedan lokalen tagits i bruk. Att man emellertid i Karlskrona kunnat undvara kylanläggning i lakegodsmagasinet torde bero därpå, att lokalen vore av särskilt gynnsam beskaffenhet, i det att densamma såsom del av ett gammalt fort vore omgiven av synnerligen tjocka granitmurar, som hindrade olämplig temperaturstegring under den varma årstiden.

I Boden hade lakegodskällaren inretts med cementcisterner för förvaring av salt kött och fläsk, och vore ett sådant system lämpligt att kombinera med kylanläggningen, varför detsamma föresloges till införande i det reviderade förslaget till förplägnadsanstalten i Vaxholm.

Inredningen av lakegodskällaren med cementcisterner beräknades draga en kostnad av 7,000 kronor.

Kylanläggningen, baserad på användning av ammoniakkompressorer, dubbelrörskondensator, köldgenerator, kylbatterier och kylelement, beräknades enligt ett av Ludwigsbergs verkstad uppgjort fullständigt förslag draga en kostnad av 43,900 kronor, inberäknat driftmaskineri med råoljemotor. Därest elektrisk ström funnes att tillgå, kunde sagda summa nedbringas med 2,700 kronor.

Sammanlagda merkostnaderna för dessa viktigare förbättrade anordningar i proviantmagasinet beräknades sålunda till 50,900 kronor.

Bageriet vore enligt det ursprungliga förslaget försett med två dubbelugnar, varjämte plats reserverats för en tredje sådan ugn. Det beräknades därvid, att en av dessa dubbelugnar, vilka huvudsakligen vore avsedda för bakning av mjukt bröd, jämväl skulle kunna utnyttjas för bakning av spisbröd. Detta torde dock numera få anses otillfredsställande, sedan erfarenheten från mobiliseringen visat, att kapaciteten av bageriet måste höjas, särskilt i avseende på spisbrödstillverkningen, för att motsvara de ökade kraven vid krigstillfälle. För sådant ändamål borde jalousiugn användas, enär denna ugnstyp bäst lämpade sig för spisbrödsbakning och även i fredstid medgäve bättre ekonomisk drift av bageriet.

I 1912 års plan för bageriet hade, såsom förut nämnts, plats reserverats för att vid behov ytterligare en dubbelugn skulle kunna insättas. Denna plats vore den enda, som kunde ifrågakomma för uppställningen av en jalousiugn, om man för att begränsa kostnadsökningen

sökte att i huvudsak bibehålla den ursprungliga byggnadsplanen. Utgående från denna synpunkt hade en ny ritning jämte kostnadsberäkning uppgjorts. Kostnaden för det sålunda ändrade bageriet beräknades till 58,600 kronor emot förut beräknade 56,000 kronor, varvid i båda fallen för jämförelses skull räknats med samma enhetspriser. Kostnadsökningen vore visserligen obetydlig, men marinförvaltningen ansåge detta förslag till ändring av bageriet i övrigt mindre tillfredsställande av den grund, att *dels* jalousiugnen inkräktade så på utrymmet i den fria delen av bageriet, att arbetet skulle försvåras, *dels* endast ett jäsrum kunnat erhållas, varigenom svårighet vid bakningens utförande uppstode, när full drift erfordrades, och *dels* att, i händelse bageriet skulle behöva utvidgas, detta ej läte sig göra utan fullständig ombyggnad av bageribyggnaden. Marinförvaltningen hade därför låtit uppgöra nytt förslag till bageribyggnad för två dubbelugnar och två jalousiugnar, varvid utrymme för ytterligare ett jäsrum även erhöles. Dessutom hade marinförvaltningen ansett det lämpligare att till denna bageribyggnad överföra förråden av mjöl och bröd, för vilka enligt föregående förslag plats varit beräknad i proviantförrådsbyggnaden. Kostnaden för den sålunda utvidgade bageribyggnaden, beräknad efter samma enhetspris som förut, uppginge till 107,000 kronor eller 51,000 kronor mer än det ursprungliga förslaget, men å andra sidan kunde förrådsmagasinet härigenom minskas med en våning och därjämte en av de två för magasinet beräknade hissarna avvaras, varigenom en besparing å förrådsbyggnaden av 38,000 kronor kunnat erhållas. Den del av denna besparing, som avsåge den ena hissen, måste dock i stället påläggas maskinerna för bageriet.

Om bageriet utvidgades, bleve ugnar och bagerimaskiner naturligtvis dyrare än vad förut beräknats.

I det ursprungliga förslaget upptoges bagerimaskinerna till 30,000 kronor. Genom de sedermera ökade kostnaderna för maskiner, vilka icke finge beräknas lägre än till 40 %, hade dessa nu måst upptagas till 42,000 kronor. Därest jalousiugnar skulle komma till användning, torde vid det förut omnämnda utökningsförslaget med *en* ugn kostnaderna höjas till 53,900 kronor samt vid det förbättrade förslaget med *två* ugnar till 74,200 kronor, i vilken summa dock inginge kostnaden för en hiss.

I 1912 års förslag beräknades, att bageriet skulle erhålla värme från en i den närbelägna tvättinrättningen å Rindö uppsatt ångpanna. Förslaget hade för att undvika anläggningen av en kulvert mellan tvättinrättningen och bageriet omarbetats och baserats på användning av två

smärre lågtrycksångpannor, uppsatta i bageriets källare. Dessa pannor skulle även lämna ånga till jäsrummen i bageriet.

Om det ursprungliga förslaget till värmeanläggning bibehållits, hade kostnaden, 18,000 kronor, måst ökas med 40 % till 25,200 kronor, under det att det omarbetade förslaget stannade vid en kostnad av 23,000 kronor.

I proviantmagasinet behövdes värme till några av förrådsrummen, varest för köld känsliga varor skulle förvaras. För dessa rum beräknades elektrisk uppvärmning, vilket syntes vara lämpligt, då uppvärmningen endast behövde äga rum tidvis och avse lindrig höjning av temperaturen för att hindra frysning i rummen. För uppvärmning av förrådsmagasinets kontor avsåges en kakelugn.

I de föreliggande förslagen hade beräknats anläggning av en elektrisk station för driften av bagerimaskiner och hissar m. m. samt för elektrisk belysning. Däremot vore denna station icke tillräcklig för driften av kylmaskineriet, som enligt vad förut nämnts skulle drivas av en råoljemotor. Härigenom erhöles mindre anläggningskostnad än om den elektriska stationen skulle utvidgas för att jämväl driva kylmaskineriet.

Förslag hade emellertid väckts att å Vaxholms fort anlägga en elektrisk kraftstation, avsedd i första hand att betjäna de militära anstalterna i fortet och omkringliggande del av fästningen, men att därjämte emot ersättning förse Vaxholms stad med elektrisk ström, som skulle distribueras genom stadens försorg. Härigenom skulle kostnaden för elektrisk ström för militärt behov kunna nedbringas.

I händelse sådan kraftstation, till vilken förslag vore under utarbetande i marinförvaltningen, komme till stånd, bleve den elektriska stationen vid förplägnadsanstalten obehörlig, och kunde därjämte råoljemotorn för kylanläggningen utbytas mot elektrisk motor. De för dessa anläggningar beräknade kostnaderna kunde i så fall tillgodogöras anläggningskostnaderna för fortets elektricitetsverk.

Med stöd av förut omnämnda ändringsförslag hade nya kostnadsförslag uppgjorts i tre alternativ.

I samtliga dessa hade medräknats kylanläggning med råoljemotor samt cementcisterner i förrådsbyggnaden, varjämte de ursprungliga byggnadskostnaderna ökats med 20 %, inventarier med 40 % samt elektriska motorer med 50 %.

Alternativ 1 avsåge i övrigt det ursprungliga förslaget oförändrat.

Alternativ 2 avsåge det ursprungliga förslaget, tillökad med en jalousiugn i bageribyggnaden.

Alternativ 3 avsåge ett bageri med ökad kapacitet, försett med två jalousiugnar. Därjämte hade bageribyggnaden tillbyggts för mjöl- och brödförråd, som flyttats från förrådsbyggnaden, varigenom denna kunnat minskas med en våning.

Förslagens slutsummor utgjorde:

för alternativ 1	.....	kronor 447,170: —
» » 2	.....	» 462,190: —
» » 3	.....	» 502,570: —

Som det av 1915 års riksdag beviljade anslaget till förplägnadsanstalten utgjorde 333,514 kronor, skulle förestående förslag innebära en kostnadsökning av:

för alternativ 1	.....	kronor 113,656: —
» » 2	.....	» 128,676: —
» » 3	.....	» 169,056: —

Den kostnadsökning för anläggning av förplägnadsanstalten, som i årets statsverksproposition funnes approximativt angiven, nämligen 120,000 kronor, grundade sig på alternativ 1 och 2, av vilka det enas kostnadsökning något understege, det andras något överstege sagda belopp. Emellertid hade den ytterligare bearbetning av förslaget, som resulterat i alternativ 3, visat sig medföra betydande fördelar, särskilt i avseende på det enligt detta alternativ ordnade bageriet, vilket såväl vid mobilisering som i fredstid kunde fylla hela brödbehovet för Vaxholms fästnings garnison och till en del även flottans behov av hårt bröd. Avsevärd besparing i kostnaderna för anskaffning och tillhandahållande av bröd för marinen borde härigenom kunna ernås.

Ehuru marinförvaltningen haft anledning hoppas, att kostnadsökningen för förplägnadsanstaltens anläggning skulle kunnat begränsas till det i årets statsverksproposition förslagsvis angivna beloppet, ansåge sig ämbetsverket — med hänsyn såväl till de svagheter, vilka vidlåde alternativ 1 och 2, som till det bättre utbyte, vilket kunde beräknas av bageriet enligt alternativ 3, och i betraktande av att anläggningen avsåges vara till nytta under en lång tid framåt — böra förorda sistnämnda dyrare alternativ.

Marinförvaltningen har fördenskull hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå innevarande års riksdag, *dels* att av det av 1915 års riksdag till en förplägnadsanstalt i Vaxholms fästning beviljade anslaget å 333,514

kronor anvisa på extra stat för år 1917 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 166,757 kronor, dels att därutöver för enahanda ändamål bevilja på extra stat för år 1917 ett anslag av 169,056 kronor.

Den i överensstämmelse med riksdagens uttalande verkställda revideringen av planerna för ifrågavarande förplägnadsanstalt har, enligt vad som framgår av marinförvaltningens skrivelse den 22 mars 1916, givit vid handen, att bageriets kapacitet behöver ökas samt att ändrade anordningar i proviantförrådsbyggnaden erfordras för lakegodsets förvaring. Vid revideringen har därjämte till följd av inträffade prisstegringar befunnits nödvändigt att höja det förut beräknade kostnadsbeloppet.

Departements-
chefens
yttrande.

Vad först beträffar bageriet, torde jag få erinra, att detta enligt det ursprungliga förslaget var försett med två dubbelugnar. Med hänsyn till den ökning av Vaxholms fästnings krigsbesättning, som i sinom tid måste påkallas av 1914 års senare riksdags beslut angående fästningens utvidgning, hade dessutom plats reserverats för en tredje dubbelugn. Den plan för fästningens proviantering, som gällde vid tiden för utarbetandet av det ursprungliga förslaget till förplägnadsanstalten, upptog ett dagsbehov av bröd, i vilket ingick 90 % mjukt och 10 % hårt bröd. Ehuru dubbelugnarna voro avsedda huvudsakligen för bakning av mjukt bröd, ansågs den jämförelsevis mindre betydande kvantitet hårt bröd, som erfordrades, kunna bakas i dessa ugnar. Härigenom inbesparades i det ursprungliga förslaget kostnaden för en jalousiugn, avsedd för bakning av hårt bröd.

Erfarenheterna från mobiliseringen år 1914 hava emellertid bekräftande fästningens proviantering tydligt visat, att hårt bröd måste ersätta mjukt bröd i större utsträckning än vad förut varit fallet, detta särskilt med hänsyn till de i krigsbesättningen ingående trupperna av armén och de till fästningen hörande rörliga formationerna av kustartilleriet. Provianteringsplanen för fästningen har därför omarbetats och upptager numera ett dagsbehov av bröd med 67 % mjukt och 33 % hårt bröd. Den betydande kvantitet hårt bröd, som i enlighet härmed kommer att erfordras under krigstid, kan icke tillika med det mjuka brödet bakas i dubbelugnarna, utan krävas för ändamålet två jalousiugnar. Å andra sidan blir det med hänsyn till den nya provianteringsplanen obehövt att, såsom i det ursprungliga förslaget skett, reservera plats för en tredje dubbelugn.

Av de utav marinförvaltningen framlagda alternativen är alternativ 3 det enda, som förmår säkerställa fyllandet av fästningens bröd-

behov under krigstid. Alternativ 1 och 2 däremot måste betecknas såsom mycket otillfredsställande, icke endast därför att bageriets kapacitet enligt båda dessa alternativ är för ringa, utan även ur den synpunkten att efter anläggningens fullbordande enligt något av dessa alternativ en utvidgning av bageriet skulle kräva kostsamma ombyggnader. Jämfört med de båda övriga alternativen erbjuder vidare alternativ 3 flera viktiga tekniska förbättringar beträffande bageriet, ägnade att göra driften av detsamma avsevärt mera ekonomisk.

Merkostnaden för anläggningen av en bageribyggnad enligt alternativ 3 i stället för enligt alternativ 1 har beräknats till 55,400 kronor, under det att motsvarande kostnadsökning för alternativ 2 upptagits till 15,020 kronor.

Trots den betydligt högre anläggningskostnaden tvekar jag icke att på nyss angivna skäl förorda bageribyggnadens utförande enligt alternativ 3.

För ändrade anordningar för lakegodsets förvaring har i samtliga alternativ upptagits en tilläggskostnad av 50,900 kronor, varav 7,000 kronor för cementcisterner i förrådsbyggnaden och 43,900 kronor för kylanläggning med tillhörande råoljemotor. Det vore visserligen önskvärt, att även dessa anordningar bleve vidtagna. I jämförelse med angelägenheten av att bageriet omedelbart försattes i det skick, som fästningens proviantering i fråga om bröd påkallar, torde dock kylanläggningen böra sättas i andra rummet. Enligt vad jag inhämtat, läser ock en dylik anläggning kunna utan nämnvärt ökad kostnad installeras även efter förrådsbyggnadens uppförande. Om jag alltså finner mig ej böra ifrågasätta, att kylanläggningen — vilken skulle bringa kostnaderna för förplägnadsanstalten väsentligt utöver till och med det högre belopp, som i årets statsverksproposition kalkylerades — för närvarande skall komma till utförande, anser jag däremot, att ett belopp av 7,000 kronor redan nu bör beräknas för anordnande av cementcisterner i förrådsbyggnaden.

Såsom närmare framgår av en vid marinförvaltningens förutnämnda skrivelse fogad bilaga, har kostnadsökningen till följd av prisstegringar, som inträffat efter det ursprungliga förslagets uppgörande, beräknats till 62,756 kronor. Därvid hava i de från början beräknade kostnaderna följande höjningar vidtagits, nämligen: för elektriska motorer, ledningar och armatur m. m. 50 %, för andra maskiner än elektriska, hissar, ugnar och inventarier 40 %, för byggnader 20 % samt för planering och stängsel 15 %. Jag har ansett försiktigheten bjuda att för kostnadsökning till följd av prisstegringar beräkna det av marinförvaltningen sålunda angivna beloppet eller 62,756 kronor.

Enligt vad jag sålunda anfört skulle för den beslutade förplägnadsanstalten erfordras ett tilläggsanslag av $55,400 + 7,000 + 62,756 = 125,156$ kronor. Denna summa överstiger visserligen med 5,156 kronor det belopp, som i årets statsverksproposition reservationsvis beräknades för det nya anslaget till förplägnadsanstalten, men av riksdagen redan vidtagna nedsättningar i de begärda anslagen under femte huvudtiteln kunna bereda medel till täckande av det överskjutande beloppet.

I likhet med marinförvaltningen anser jag, att frågan om erhållande av elektrisk ström för förplägnadsanstaltens behov bör underkastas förnyad prövning, sedan den inom ämbetsverket pågående utredningen beträffande anläggning av en elektrisk kraftstation å Vaxholms fort blivit slutförd.

Marinförvaltningen har i sin förutnämnda skrivelse den 22 mars 1916 jämväl erinrat om behovet av bostadshus åt den vid förplägnadsanstalten anställda personalen. I anslutning till mitt uttalande till det vid 1915 års statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 14 januari samma år torde emellertid denna fråga böra upptagas till prövning först i samband med frågan om övriga nybyggnader för inkvarteringsändamål i Vaxholms fästning.

Under åberopande av det ovan anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen

dels att av det utav 1915 års riksdag till en förplägnadsanstalt i Vaxholms (och Oscar-Fredriksborgs) fästning beviljade anslaget av 333,514 kronor på extra stat för år 1917 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 166,757 kronor,

dels ock att för omförmälda ändamål på extra stat för år 1917 bevilja ett ytterligare anslag av 125,156 kronor.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisade.

Ur protokollet:

Gustaf Norblad.